

Türkiye’de Covid-19 Salgısının Aile İçi Şiddete Etkisi

Effects Of Domestic Violence Covid-19 Epidemic In Turkey

Sümeyye DEMİRCİOĞLU ⁽¹⁾

Cited/Atıf: Demircioğlu, S. (2021). Türkiye’de covid-19 salgısının aile içi şiddete Etkisi, *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 53-68

ÖZET

Covid-19; Çin’de ortaya çıkan ve tüm dünyaya yayılan küresel bir salgındır. Küresel ve yerel etkileri dolayısıyla tüm kurumlarda olduğu gibi aile kurumunda da önemli değişiklikler yaratmıştır. Özellikle kamusal alandaki iş yükünün ev içine taşınması, evleri kamusal alan haline getirmiş, aile üyeleri içerisinde de yeniliğe ayak uydurma sürecinde uyum ve çatışmalar yaşanmıştır. Bu araştırma Covid-19 salgınının aile içi şiddete etkisinin araştırılmasını amaçlamaktadır. Araştırma; 18-65 yaş arası 215 katılımcıya çevrimiçi anket formu uygulama yoluyla gerçekleştirilmiştir. Ankette sorular, sosyo-demografik özellikler, aile içi fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, ekonomik şiddet durumları, aile içi şiddete karşı yardım tutumları ve etki ölçeklerinden oluşturulmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler, SPSS programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; katılımcıların yarısından fazlasının karantina sürecinde aile içi tartışma yaşadıkları, bu tartışmaların tahammülsüzlük, aile üyelerinin baskın tavrı ve ev içi rol paylaşımları konusunda yaşandığı; ayrıca katılımcıların çoğunun aile içi fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddete maruz kalmadıkları tespit edilmiştir. Aile içi şiddete uğrayan kişilerin ise büyük bir çoğunluğunun yardım almadığı görülmüştür. Covid-19 salgınının aile içi şiddete etkisine dair oluşturulan ölçeği etkileyen faktörlerin, bireyin aylık geliri ve mutluluk düzeyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

Covid-19; It is a global epidemic that originates in China and spreads all over the world. As in all different institutions, late and local, it was applied differently in the family institution. In particular, the transfer of the workload in the public sphere into the house has made the houses a public space, and there have been harmony and conflicts within the family members in the process of keeping up with the innovation.. It is aimed to investigate the effect of the Covid-19 epidemic on domestic violence. Research; A response form to 215 responses between the ages of 18-65 was conducted through application. The questions in the questionnaire are composed of socio-demographic characteristics, domestic physical violence, psychological violence, economic violence situations, help attitudes towards domestic violence and impact scales. The data obtained from the research were analyzed with the SPSS program. About the research; It was determined that more than half of the participants experienced quarantine family quarrels, intolerance, dominant attitude in the family, and shared roles in the home, while at the same time not subjected to psychological and economic violence. It has been observed that a great majority of those who suffered domestic violence did not receive any help. It has been concluded that the factors colliding milk affect the impact of the Covid 19 epidemic on domestic violence, the monthly income and happiness level of the individual

MAKALE TARİHİ

Geliş Tarihi: 15.05.2021
Kabul Tarihi: 29.06.2021

ANAHTAR KELİMELER

COVID-19, Aile, Şiddet,
Cinsiyet, Medeni Durum

ARTICLE HISTORY

Received: 15.05.2021
Accepted: 29.06.2021

KEYWORDS

COVID-19, Family, Violence,
Gender, Marital Status

¹ Doktora öğrencisi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Kadın ve Aile Çalışmaları ABD, e-posta: smy24a@gmail.com.

GİRİŞ

Modernleşme ve küreselleşmeyle birlikte dünya küresel bir köy bir haline gelmiştir. Hayatın her anı, toplum, kültür, kurumlar, küreselleşme tarafından yeniden belirlenmesi dahi ondan etkilenmektedir (Giddens, 2015, s. 419). Bu noktadan hareketle Beck'in risk toplumu kavramını incelemek önem arz etmektedir. Ulrich Beck; modern toplumların risklerle yüklü olduğunu, her geçen gün geçmişten daha büyük oranda hastalık, kaza ve felaketlerle karşı karşıya kaldığımızı savunmakta, riski ise modernleşmenin sebebiyet verdiği ve oluşturduğu problemler, güvensizlikle sistematize edilmiş bir ilişki biçimi olarak tanımlamaktadır. Aynı zamanda dikkat çekilmesi gereken bir diğer nokta, günümüz toplumunda insanların doğadan kaynaklı risklerin yanı sıra kişilerden kaynaklı risklerle karşı karşıya kaldığıdır. İnsanlar bu dönem de önceki zamanlara göre daha özgür kabul ediliyorken, ironi olarak da maddi, psikolojik ve fiziki bakımdan çaresiz ve kontrolsüz olabilmektedirler. Riske daha fazla maruz kalan kesimler ise çoğunlukla yoksullar, yaşlılar, kadınlar ve çocuklar olmaktadır (Beck, 2015, s. 454-457). Bu bağlamda günümüz risklerinden biri olan, Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve tüm dünyaya yayılan COVID-19 salgınına; modernleşme, küreselleşme ve toplumsal değişim açısından ele almak önemlidir. Toplumsal değişimin sürekli, karşı konulamaz, zorunlu, doğal bir nitelikte olması; onun toplumlarla beraber varlığını sürdürdüğünün bir kanıtıdır. Toplumsal yapının herhangi bir kurumunda oluşan değişim, o yapının diğer kurumlarını da ister istemez etkilemektedir (Apalı, 2016, s. 404). Bu açıdan bakıldığında COVID-19 salgınına yönelik devletlerin sosyal yalıtım ve karantina uygulamalarının aile kurumunu da etkilediği, çeşitli ilişki değişimlerini beraberinde getirdiği ifade edilebilir. Diğer yandan sosyal izole olma durumu erişilebilir ve tanıdık destek seçeneklerini sınırlandırırken, kişisel ve toplumsal güvenlik açıklıklarını şiddetlendirebilmektedir (van Gelder, 2020).

Diğer bir deyişle Covid-19 salgınının oluşturduğu toplumsal değişimden; fiziksel, psikolojik, ekonomik anlamda etkilenen mezo düzeyde aile kurumunun, mikro düzeyde aile içinde bireylerin de yaşam şekillerinde birçok değişiklik yaşandığını kabul etmek gerekir. Önceleri özel alan olarak içinde bulunduğumuz evler, sokağa çıkma yasağı, işyerlerinin kapatılması, kişisel izolasyonlar ile beraber kamusal alanın ta kendisi haline gelmiştir. Bu süreçte evler aynı zamanda işyeri, kafe, okul, spor merkezi görevlerini de üstlenir olmuştur. Tüm bu etkenlerle beraber evde kalma zorunluluğu kişilerin sosyal hayatlarının kısıtlanmasına, dolayısıyla streslerinin yükselmesine ve tahammül seviyelerinin azalmasına neden olmuştur (Poyrazlı & Can, 2020). Aynı zamanda iş hayatları değişen aile üyelerinin, görev ve ev içi rol paylaşımları ve ev içi faaliyetleri de yeniden düzenlemeye tabi tutulmuştur (Güngören, 2020, s. 399).

COVID-19 salgınının aile kurumuna olan etkisinin incelenmesinde şiddeti tanımlamak önem arz etmektedir. Ancak şiddet, tanımlanması oldukça güç kavramlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu güçlük, şiddetin insanlık tarihine dayanan bir kavram olmasından, insanın fikrinden beslenmesinden, dolayısıyla da her bir birey için farklı anlamı içermesinden ve çeşitli boyutlara sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, şiddetin kaynağı, neden meydana geldiği, boyutları ve nasıl ortaya çıktığı konularında değerlendirildiğinde, her toplum ve her dönemde geçerli olabilecek nesnel bir şiddet tanımlamasının olmadığı ifade edilmektedir (Ayan, 2007, s. 7). Ruhî süreçlerle yakın ilişkisi de dikkate alındığında şiddetin toplumdan topluma, kültürden kültüre değişkenlik gösterebildiğini ve sonuç olarak en ilkel davranış biçimlerinden biri olarak "iktidar" nosyonu ekseninde anlaşılabilceği görülmektedir (İlkkaracan, Gülçür, & Arın, 1996). Aile içi şiddeti de bu minvalde aile bireyleri arasındaki iktidar ilişkilerinde görmek ve incelemek mümkün görülmektedir. Fiziksel şiddet en sık rastlanan şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda kolayca fark edilebilir ve en yoğun yaşanan şiddet türlerinden biri olma özelliği taşımaktadır (Bayer, 2018, s. 218). Yaralama, vurma, tokat atma, iteleme, yumruk atma, cisimle vurma, öldürme, kişinin bedenine geçici veyahut kalıcı olarak zarar verme, silahla vurma gibi bilinçli güç kullanımı davranışlarını içermektedir (Zeybekoğlu, 2016, s. 48). Psikolojik şiddet; bireyi baskı altında tutarak, hislerini ve duygusal ihtiyaçlarını istismar etme yoluyla birey üzerindeki hâkimiyetini devam ettirmek

için bir yaptırım ve tehdit aracı olarak kullanılan şiddet türü olarak tanımlanmaktadır. Bu anlamda psikolojik şiddetin amacı, aile bireyine korku vererek kendine olan saygısını ve gücünü kaybetmiş hissetmesini sağlamaktır (Uçar, 2003). Aile üyesini, hayatını devam ettirebilmesi için gerekli olan temel kaynaklardan mahrum bırakarak, ekonomik girişimlerini denetim altında tutmak, maddi gelirine el koymak, aile bütçesinde söz sahibi yapmamak ekonomik şiddet olarak sayılabilecek konulardandır. Bunun dışında ailenin devamının sağlanması için aile üyelerinden birinin mecburi olan durumlarda dahi gelir getiren bir işte çalışmasını kısıtlamak, iktisadi kaynaklara, sağlık hizmetlerine, eğitim ve iş fırsatlarına ulaşımı engellemek, ortak alanların kullanımı ve özel mülkiyet konularında geleneksel kurallar yoluyla cinsiyete yönelik negatif ayrımcılığa maruz bırakmak gibi davranışları içermektedir (Aydın, 2014, s. 37).

Salgının ilk dönemlerinde araştırmacılar; korkunun, aile içi şiddetin, istismar ve boşanma olaylarının artacağını öngörmüşlerdir (Yıldırım, 2020, s. 1347; Amanda, 2020; Usher K, 2020). Dünya Sağlık Örgütü (WHO) de, COVID-19 süresinde koruyucu ve sosyal ağların zayıflamasının, hizmetlere erişiminin azalmasının özellikle kadınlara yönelik şiddeti artıracığına dikkat çekmiştir. Örneğin; aile bireylerinin yakın temasta zaman geçirdikleri durumlarda, bir üyenin ekonomik veya iş kaybı yaşaması durumunda kadın ve çocuklara şiddetin artacağı düşünülmektedir. Zamanın çoğunun evde geçmesi ve şiddete maruz kalma sonrasında ise şiddete maruz kalan kişi destek ve koruma sağlayabilecek aile, arkadaş ve psikologları ile daha az temas kurma halinde olabileceklerdir. Okulların kapanması neticesinde de ev içi iş yükünün artacağı, geçimin zorlaşacağı, kaynakların azalması neticesinde de ekonomik istismarın şiddetleneceği düşünülmektedir (Dünya Sağlık Örgütü, 2020).

İstatistikler incelendiğinde, COVID-19 salgınının Türkiye’de en çok görüldüğü yerin İstanbul olduğu görülmektedir. İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nün verilerine göre, salgının Türkiye’de ilk ortaya çıktığı tarih olan Mart 2019’da aile içi şiddet ve diğer suçlarda toplam 13 bin 538 olay yaşanırken, Mart 2020 yılında 11 bin 578 olay gerçekleşmiştir. Asayiş suçlarının oranında tek artan suç ise %38,2 oranında aile içi şiddette yaşandığı görülmüştür. Bu durumun nedeni ise çoğu kişinin evde kalmasından dolayı olduğu ifade edilmektedir. (Bağış & Demir, 2021) Dünyadan örnekler bakıldığında; evde kalma emri verilmesi ve sokağa çıkma yasağının uygulanması, Çin’in Wuhan kentinde ev içi şiddet bir önceki yıla göre 3 kat, Fransa’da %30-36, Arjantin’de %25, Birleşik Devletler’de %10-35, Brezilya’da %40-50 oranlarında artış göstermiştir (Euronews, 2020). Ev içi destek hatlarına başvurular ise İspanya’da %20, İngiltere’de %25 arttığı ifade edilmiştir (Toprak Ergöner, Biçen, & Ersoy, 2020, s. 49). Türkiye’de ise özellikle kadına yönelik şiddet hususunda KADES uygulaması önemli bir önleme mekanizması olarak kabul edilmektedir. Aktaş (2020), önceki yıllara göre kadına şiddet oranlarının düştüğünü, bu alanda başarılı çalışmalar yapıldığını ve Aralık 2020 tarihinde 917 bin kişinin KADES uygulamasını indirdiğini ve hedefin 1 milyon olduğunu ifade etmiştir. 20 Aralık 2020 tarihinde KADES uygulamasını indirme sayısının 1milyon 174 bin olduğu görülmüştür (EGM Aktaş : 917 bin kişi KADES uygulamasını indirdi, 2021) (KADES uygulamasında 1 milyon hedefi aşıldı, 2021). Bu veriler aile içi şiddetin arttığını gösteren veriler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bozkurt (2020) oluşan yeni toplumsal şartlardan etkilenmeyen kişilerin, dini inanç ve maneviyat düzeyleri açısından daha hazırlıklı ve ilişkilerini onaran ve güçlenen kişiler olduğunu, olumsuz etkilenen ilişkilerin ise zayıflayarak kopma aşamasına geldiği ve nitekim koptuğunu da ifade etmektedir. Aile içi tartışmaları artıran unsurlardan biri olarak da, kişilerin alkol, kumar gibi kötü alışkanlıklara sahip olması gösterilmektedir (Wu P, 2008; Holmes EA, 2020; Koçak & Harmancı, 2020) Aile içi şiddet konusunda ev içi toplumsal cinsiyet rolleri de önemlidir. Zamanın çoğunun evlerde geçtiği düşünüldüğünde kadına ait olarak düşünülen ev işlerinde yükün daha fazla olacağı varsayımı, araştırmacılar tarafından dikkat çekilen bir diğer unsur olmuştur (Kızılırmak & Memiş, 2020; Kuruluşlararası Daimi Komite (IASC), 2020; Yasin, 2020).

Bu çalışmada odaklanılan nokta, COVID-19 salgınının aile içi şiddete olan etkisidir. Bu noktadan hareketle COVID-19 salgınının 18 yaş üstü evli ve bekâr bireylerin aile içi şiddet boyutunu nasıl etkilediği araştırılmıştır. Araştırmaların genellikle kadınlar üzerinden gerçekleşiyor olması, bu çalışmayı cinsiyet ayırt etmeksizin ele almayı gerekli kılmıştır. Bu çalışma da erkeklerin de aile içi şiddetten etkilenebileceği varsayımdan hareket edilmiştir.

1. YÖNTEM

COVID-19 salgınının aile içi şiddete etkisinin araştırıldığı bu araştırma niceliksel yöntem ile tasarlanmış, anket tekniği kullanılmıştır. Google anketler üzerinden oluşturulan elektronik anket formundan toplanan veriler, sosyal medya gruplarından herkese açık forumlar Facebook, WhatsApp, Twitter ve Instagram hesapları üzerinden link paylaşılarak toplanmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılan katılımcı sayısı 215 olarak gerçekleşmiştir. Örneklem oluşturulmasında basit tesadüfî örneklem ve kartopu örnekleme başvurulmuştur. Kartopu örneklem kullanılarak örneklem sınırı olmadan çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiş olması, araştırma verilerinin 8-31 Aralık tarihlerinde toplanmış olması dolayısıyla bu araştırma, araştırma grubu ve yapılan zamanla kısıtlıdır. Anket formu, analizinin kolay olması istendiğinden çoğunlukla kapalı uçlu sorulardan hazırlanmıştır. Anket formunda sosyo-demografik sorular başta olmak üzere; COVID-19 salgını öncesi aile ilişkileri, COVID-19 salgını sonrası aile ilişkileri ve fiziksel şiddet boyutu, psikolojik/duygusal şiddet boyutu, ekonomik şiddet boyutu ele alınmıştır. Ayrıca anket soruları katılımcıların uğradıkları şiddete yönelik yardım tutumları ve COVID-19 sonrası aile ilişkilerinin boyutuna yönelik üçlü ve beşli aralıklı sorular ile kategorize edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programına kodlanarak; ortalama standart sapma değerleri, frekans tablo, çapraz tablo, kıkare, korelasyon, regresyon analizleri, yaş, gelir, mutluluk düzeyi ortalamaları, COVID-19 aile içi etki ölçeği ve aile içi duygu/davranış ölçeklerinin güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Çalışmada 2 ölçek oluşturulmuştur. Bunlardan ilki "COVID-19 aile içi etki ölçeği" 7 maddelik sorulardan oluşmaktadır. Ölçek ifadelerine katılım seçenekleri 1(kesinlikle katılıyorum) 2 (katılıyorum) 3 (Kararsızım) 4 (katılmıyorum) 5 (kesinlikle katılmıyorum) şeklinde düzenlenmiştir. Ölçeğin Cronbach's alfa değeri .883 olarak saptanmıştır. İkincisi ise 7 maddelik sorulardan oluşan "COVID-19 Aile İçi Duygu/Davranış Ölçeği"dir. Ölçeğin ifadelerine katılım seçenekleri 1(sıklıkla) 2 (bazen) 3 (hiç) şeklinde düzenlenmiş olup, Cronbach's alfa değeri.809 olarak saptanmıştır.

1.1. Hipotezler

Araştırma hipotezleri, cinsiyet ve medeni durum değişkenleri esas alınarak test edilmiştir. Araştırmanın hipotezleri şu şekildedir:

- COVID-19 salgını aile içi şiddeti artırmaktadır.
- COVID-19 salgını, COVID-19 öncesi döneme göre aile içi mutluluk algısı ortalamasını azaltmaktadır.
- COVID-19 salgınında fiziksel şiddete maruz kalma ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- COVID-19 salgınında psikolojik şiddete maruz kalma ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- COVID-19 salgınında ekonomik şiddete maruz kalma ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- COVID-19 salgınında fiziksel şiddete maruz kalma ile medeni durum arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- COVID-19 salgınında psikolojik şiddete maruz kalma ile medeni durum arasında anlamlı bir farklılık vardır.

- COVID-19 salgınında ekonomik şiddete maruz kalma ile medeni durum arasında anlamlı bir farklılık vardır.

2. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümü; katılımcıların sosyo-demografik özellikleri başta olmak üzere, aile içi fiziksel şiddet, aile içi psikolojik şiddet, aile içi ekonomik şiddete uğrama durumları, aile içi şiddete karşı yardım alma tutumları ve oluşturulan ölçeklerin regresyon analizlerinden elde edilen bulgulardan oluşmaktadır.

2.1. Araştırmanın Sosyo-Demografik Bulguları

Tablo 1: Betimleyici İstatistikler

N=215	Frekans (F)	Yüzde (%)	
Cinsiyet			
Kadın	148	68,8	
Erkek	67	31,2	
Medeni durum			
Bekâr	118	54,9	
Evli	97	45,1	
Çocuk var mı?			
Evet	84	39,1	
Hayır	131	60,9	
Yaşanılan yer			
İl merkezi	148	68,8	
İlçe merkezi	63	28,9	
Köy	5	2,3	
Eğitim Durumu			
Okuma yazması yok	1	,5	
İlköğretim	9	4,2	
Lise	20	9,3	
Ön Lisans	22	10,2	
Lisans	112	52,1	
Lisansüstü	51	23,7	
	Ortalama	St.sapma	Min-Max
Yaş	30,83	9,40	18-65
Gelir	3478,53	3395,61	0-20000
Çocuk sayısı	2,01		1-6
Ailede yaşayan kişi sayısı	3,95		2-10
Covid-19 öncesi mutluluk	7,63		1-10
Covid-19 süreci mutluluk	7,06		1-10
Dindarlık düzeyi	6,87	1,99	1-10
Covid-19 olumsuzluk ölçeği	24,66	6,94	7-35
Covid-19 aile içi duygu/davranış ölçeği	13,74	2,38	7-17

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 215 katılımcının büyük bir çoğunluğu (%68,8) kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların % 54,9’u bekâr, %45,1’i evli, %39,1’i çocuk sahibidir. Çocuk sayısı ortalaması 2,01, ailede yaşayan kişi sayısı ortalama 3,95’dir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%68,8) il merkezinde yaşamaktadır. Eğitim durumlarına bakıldığında, çoğunluğunun (%75,8) Lisans ve Lisansüstü eğitime sahip oldukları görülmüştür. Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 30,83’tür. En küçük yaşa sahip katılımcı 18 yaşındayken, en büyük katılımcının yaşı 65’tir. Gelir ortalamaları 3478,53’tür. Çalışma kapsamında oluşturulan “Covid-19 aile içi etki ölçeği”nden katılımcılar 7 ile 35 arasında puan aldıkları görülmüş, alınan ortalama puan ise 24,66 olarak gerçekleşmiştir. Bu betimsel istatistiklerden Covid-19 salgınının

aile içindeki iletişimi olumlu etkilediği görülmektedir. Bir diğer ölçek ise “Covid 19 aile içi duygu/davranış ölçeği”dir. Katılımcılar 7 ile 17 arasında puan almışlar, alınan ortalama puan ise 13,74 olarak gerçekleşmiştir. Ankette katılımcılara “Covid-19 öncesi ve Covid-19 süresinde mutluluk düzeyinizi 1’den 10’a kadar puanlayınız” ifadesi sunulmuş, Covid-19 öncesi mutluluk düzeyi ortalaması 7,63, Covid-19 süresinde mutluluk düzeyi ortalamaları 7,06 olarak saptanmıştır. Katılımcıların dindarlık ortalamasının ise 10 puan üzerinden 6,87 olduğu görülmüştür.

2.2. Covid-19 Salgını ve Aile İçi Tartışma

Tablo 2:Cinsiyet Ve Medeni Duruma Göre Covid-19 Sürecinde Tartışma Yaşama Durumu

	Kadın	%	Erkek	%
Evet yaşadım	84	56,8	36	53,7
Hayır yaşamadım	36	43,2	31	46,3
X²=,171 df:1 p: ,679				
	Bekâr	%	Evli	%
Evet yaşadım	73	61,3	47	49,0
Hayır yaşamadım	46	38,7	49	51,0
X²=3,305 df:1 p:,069				

Katılımcılara “Karantina süreci içinde ev içi tartışma veya çatışma yaşadınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Kadınların %56’8’i, erkeklerin ise %53,7’si tartışma yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların yarısından fazlasının tartışma yaşadığı ancak cinsiyetler arası anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($P>.05$). Medeni durum ile Covid-19 sürecinde tartışma yaşayıp yaşamama arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakıldığında; bekârların %61,3’ünün, evlilerin ise %49’unun tartışma yaşadıkları ancak medeni durum arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p<.05$) (Tablo 2).

Tablo 3: Cinsiyet ve Medeni Duruma Göre Karantina Sürecinde Aile İçi Tartışma Yaşama Nedenleri

	Kadın	%	Erkek	%
Ev içi rol paylaşımları	25	29,1	9	28,1
Siyasi Dini meseleler	2	2,3	3	4,1
Tahammülsüzlük	37	43,0	11	39,7
Misafir kabul etme	1	1,2	5	5,0
Bir aile üyesinin baskın tavrı	21	24,4	7	23,1
Toplam	86	100	35	100
X²=12,140 df:4 p:,016				
	Bekâr	%	Evli	%
Ev içi rol paylaşımları	11	15,1	23	47,9
Siyasi Dini meseleler	2	2,7	3	6,3
Tahammülsüzlük	38	52,1	10	20,8
Misafir kabul etme	2	2,7	4	8,3
Bir aile üyesinin baskın tavrı	20	27,4	8	16,7
Toplam	73	100,0	48	100,0
X²=22,368 df:4 p:,000				

Araştırmaya katılanlara “Karantina sürecinde ev içi tartışma ve çatışmaların sebebi neydi?” sorusu yöneltilmiş; %22,3’ü Tahammülsüzlük, %15,8’i Ev içi rol paylaşımları, %13,0’ı bir aile üyesinin baskın tavrı, %2,8’i misafir kabul etme, %2,3’ü ise siyasi ve dini meselelerde tartışma yaşadıklarını belirtmiştir. Kadınlarda en çok tartışma nedenleri tahammülsüzlük (%43) ve ev içi rol paylaşımları(%29,1) iken, erkeklerde tahammülsüzlük (%39,7), ev içi rol paylaşımları(%28,1) olduğu görülmüştür. Cinsiyet ile tartışma nedenleri arasında farklılık olup olmadığına baktığımızda, kadınlar erkeklerle göre ev içi rol paylaşımları, tahammülsüzlük ve bir aile üyesinin baskın tavrı konularında tartışma yaşamaktadır. Bu anlamda cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<.05$). Karantina sürecinde aile içi tartışma ile medeni durum arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına baktığımızda; bekârların evlilere nazaran daha çok tahammülsüzlük (%52,1) ve bir aile üyesinin baskı tavrı (%24,4) nedeniyle tartışma yaşadıkları görülmüştür. Evlilerin ise ev içi rol paylaşımları (%47,9) misafir kabul etme (%8,3) ve siyasi dini meseleler(%6,3) konusunda bekâr katılımcılardan farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu farklılaşma çok anlamlı düzeyde bulunmuştur ($p=.00$) (Tablo 3).

Tablo 4: Cinsiyet ve Medeni Duruma Göre Karantina Sürecinin Kadına ve Çocuğa Şiddeti Tetiklediğini Düşünme

	Kadın	%	Erkek	%
Evet	54	36,5	14	20,9
Kısmen	59	39,9	28	41,8
Hayır	35	23,6	25	37,3
X²=6,673 df:2 p: ,036				

	Bekâr	%	Evli	%
Evet	47	39,5	21	21,9
Kısmen	54	45,4	33	34,4
Hayır	18	15,1	42	43,8
X²=22,406 df:2 p: ,000				

Katılımcılara “Sizce karantina süreci kadına ve çocuğa şiddeti tetikliyor mu?” yöneltilmiş, cinsiyet ve medeni durum çapraz ilişki içerikleri Tablo 4’de verilmiştir. Kadınların %76,4’ü, erkeklerin %70,7’si evet-kısmen cevabı vermişlerdir. Cinsiyet ve karantina süreci kadına ve çocuğa şiddeti tetikliyor mu? Sorusu arasında anlamlı bir farklılık olduğu kadınların erkeklerle göre daha fazla tetiklediğini düşündüğü saptanmıştır. ($P<.05$) Bekârların %84,9’u, evlilerin %56,3’ü evet- kısmen cevabı vermişlerdir. Medeni durum ile karantina süreci kadına ve çocuğa şiddeti tetikliyor mu? Sorusu arasında yüksek oranda anlamlı farklılık tespit edilmiş, bekârların evlilere oranla karantina sürecinin kadın ve çocuklara şiddeti artırdığı fikrini desteklediği görülmüştür ($p=.00$) (Tablo 4).

2.3. Covid-19 Salgını Ve Aile İçi Fiziksel Şiddet

Tablo 5:Cinsiyet ve Medeni Duruma Göre Aile İçi Fiziksel Şiddete Uğrama Durumu

Covid-19 öncesinde aile üyelerinizin herhangi birinden fiziksel şiddet gördünüz mü?	Kadın	%	Erkek	%
Evet	11	7,4	1	1,5
Hayır	135	91,2	65	97,0
Cevapsız	2	1,4	1	1,5
X²=3,089 df:2 p:,213				

Karantina sürecinde aile üyelerinizin herhangi birinden fiziksel şiddet gördünüz mü?	Kadın	%	Erkek	%
Evet	5	3,4	3	4,5
Hayır	143	96,6	64	95,5
X2:, 156 df:1 p:,693				
	Bekâr	%	Evli	%
Evet	7	5,9	5	5,2
Hayır	110	92,4	90	93,8
Cevapsız	2	1,7	1	1,0
X2:,209 df:2 p:,901				
	Bekâr	%	Evli	%
Evet	3	2,5	5	5,2
Hayır	116	97,5	91	94,8
X2: 1,701 df:1 p:,301				

Katılımcılara “Covid-19 öncesinde aile üyelerinizin herhangi birinden fiziksel şiddet gördünüz mü?” ve “Karantina sürecinde aile üyelerinizin herhangi birinden fiziksel şiddet gördünüz mü?” soruları yöneltilmiştir. Büyük bir çoğunluğunun hem karantina öncesinde (%93) hem karantina sonrasında (%96,3) aile içi fiziksel şiddete maruz kalmadıkları görülmüştür. Kadınların %7,4’ü, erkeklerin %1,5’i Covid 19 salgını öncesinde aile üyelerinin herhangi birinden fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Karantina sürecinde aile içi fiziksel şiddet durumunu incelediğimizde; kadınların %3,4’ü erkeklerin ise %4,5’inin aile içi fiziksel şiddete uğradıkları görülmüştür. Karantina sürecinde fiziksel şiddete uğrama sayısal olarak erkeklerde artmış, kadınlarda ise azalmıştır. Ancak istatistikî olarak cinsiyetler arası anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (P>.05). Karantina öncesi ve karantina sürecinde fiziksel şiddete uğrama durumunu medeni durum açısından incelediğimizde, bekârların 5,9’u evlilerin ise %5,2’si karantina öncesinde aile içi fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Karantina sürecinde aile içi şiddet oranı evlilerde aynı kalırken (%5,2), bekârlarda karantina öncesine göre düşüş (%2,5) yaşanmıştır. Ancak medeni durum ve karantina öncesi ve karantina sürecinde aile içi fiziksel şiddete uğrama durumunda anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. (p>.05) (Tablo 5) Ayrıca aile içi fiziksel şiddete maruz kalan kişilere, şiddete uğrama sıklıkları sorulmuş, %3,7’si nadiren, 0,5’i her hafta, 0,5’i ise her gün yanıtını vermişlerdir

Tablo 6: Cinsiyet Ve Medeni Duruma Göre Aile Üyelerine Fiziksel Şiddet Uygulama Durumu

	Bekâr	%	Evli	%
Evet	1	,8%	4	4,2
Hayır	116	97,5	91	94,8
Cevapsız	2	1,7	1	1,0
X2=2,723 df:2 p:,256				
	Kadın	%	Erkek	%
Evet	4	2,7	1	1,5
Hayır	144	97,3	63	94,0
Cevapsız	0	0	3	4,5
X2=6,968 df:2 p:0,031				

Katılımcılara “Karantina sürecinde aile üyelerinin herhangi birine fiziksel şiddet uyguladınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bekârların %97,5’i evlilerin %94,8’i “Hayır” cevabını vermişlerdir.

Medeni durum ile aile içinde birine şiddet uygulama arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. ($p > .05$) Cinsiyet açısından incelediğimizde kadınların %97,3'ü erkeklerin %94'ü Hayır cevabını vermişlerdir. Cinsiyetler arası anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kadınlar erkeklere göre daha fazla aile içi üyelerin herhangi birine fiziksel şiddet uygulamaktadır. ($p < .05$) (Tablo 6)

2.4. Covid-19 Salgını Ve Aile İçi Psikolojik Şiddet

Tablo 7: Cinsiyet ve Medeni Duruma Göre Aile İçi Psikolojik Şiddete Uğrama Durumu

Covid-19 salgını öncesi duygusal/psikolojik maruz kaldınız mı ?	Kadın	%	Erkek	%
Evet	48	32,4	8	11,9
Hayır	92	62,2	56	83,6
Cevapsız	8	5,4	3	4,5
X²:10,587 df:2 p: ,005				
Karantina sürecinde psikolojik şiddete maruz kalma durumu	Kadın	%	Erkek	%
Evet	58	39,2	15	22,4
Hayır	87	58,8	51	76,1
Cevapsız	3	2,0	1	1,5
X²: 6,065 df:2 p: ,048				
Karantina öncesi	Bekâr	%	Evli	%
Evet	38	31,9	18	18,8
Hayır	75	63,0	73	76,0
Cevapsız	6	5,0	5	5,2
X²=4,856 df:2 p: ,088				
Karantina süreci	Bekâr	%	Evli	%
Evet	50	42,0	23	24,0
Hayır	69	58,0	69	71,9
Cevapsız	0	,0	4	4,2
X²=11,659 df:2 p: ,003				

Katılımcılara “Covid-19 öncesinde aile üyelerinizin herhangi birinden psikolojik şiddet gördünüz mü?” ve “Karantina sürecinde aile üyelerinizin herhangi birinden psikolojik şiddet gördünüz mü?” soruları yöneltilmiştir. Katılımcıların %68,8'i karantina öncesinde aile içi psikolojik şiddete maruz kalmadıklarını %64,2'si karantina sürecinde aile içi psikolojik şiddete maruz kalmadıklarını belirtmiştir. Kadınların %32,4'ü, erkeklerin %11,9'u Covid-19 salgını öncesinde aile üyelerinin herhangi birinden psikolojik şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Karantina sürecinde aile içi psikolojik şiddet durumunu incelediğimizde; kadınların %39,2'si erkeklerin ise %22,4'ünün aile içi psikolojik şiddete uğradıkları görülmüştür. Karantina sürecinde psikolojik şiddete uğrama sayısal olarak her iki cinsiyette de artmıştır. Cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($P > .05$). Bu farklılık kadınların erkeklere oranla aile içi psikolojik şiddete daha fazla maruz kaldığını göstermektedir. Karantina öncesi ve karantina sürecinde psikolojik şiddete uğrama durumunu medeni durum açısından incelediğimizde, bekârların %31,9'u evlilerin ise %18,8'i karantina öncesinde aile içi psikolojik şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Karantina sürecinde aile içi şiddet oranı bekârlarda %42,0'a, evlilerde ise %24'a yükselmiştir. Medeni durum arasında karantina öncesine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > .05$). Karantina sürecinde ise medeni durum açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, bekârların evlilere göre daha fazla aile içi psikolojik şiddete maruz kaldıkları görülmüştür. ($p < .05$). (Tablo 7) ayrıca aile içi psikolojik şiddete ne sıklıkla maruz kaldıkları

sorulmuş, %19,1'i nadiren, %6'sı her gün, %6'sı her hafta, %2,8'i ise her hafta cevabı vermişlerdir.

2.5. Covid-19 Salgını Ve Aile İçi Ekonomik Şiddet

Tablo 8: Cinsiyet ve Medeni Duruma Göre Aile İçi Ekonomik Şiddete Uğrama Durumu

Covid-19 öncesi aile üyeleriniz tarafından ekonomik şiddete maruz bırakıldınız mı?	Kadın	%	Erkek	%
Evet	7	4,7	12	17,9
Hayır	137	92,6	51	76,1
Cevapsız	4	2,7	4	6,0
X²:11,817 df:2 p:.,003				
Karantina sürecinde aile üyeleriniz tarafından ekonomik şiddete maruz bırakıldınız mı?	Kadın	%	Erkek	%
Evet	12	8,1	10	14,9
Hayır	136	91,9	57	85,1
X²=2,334 df:1 p:.,127				
Öncesi	Bekâr	%	Evli	%
Evet	9	7,6	10	10,4
Hayır	106	89,1	82	85,4
Cevapsız	4	3,4	4	4,2
X²=,664 df:2 p:.,718				
Karantina süreci	Bekâr	%	Evli	%
Evet	13	10,9	9	9,4
Hayır	106	89,1	87	90,6
X²=,139 df:1 p:.,709				

Katılımcılara "Covid-19 öncesinde aile üyelerinizin herhangi birinden ekonomik şiddet gördünüz mü?" ve "Karantina sürecinde aile üyelerinizin herhangi birinden ekonomik şiddet gördünüz mü?" soruları yöneltilmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%87,7) karantina öncesinde aile içi ekonomik şiddete maruz kalmadıklarını, yine büyük bir çoğunluğu (%89,8) karantina sürecinde aile içi ekonomik şiddete maruz kalmadıklarını belirtmiştir. Kadınların %4,7'si erkeklerin %17,9'u karantina öncesinde aile içi ekonomik şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Karantina sürecinde aile içi ekonomik şiddet durumunu incelediğimizde; kadınların %8,1'i erkeklerin ise %14,9'unun aile içi ekonomik şiddete uğradıkları görülmüştür. Karantina sürecinde ekonomik şiddete uğrama sayısal olarak kadınlarda artarken, erkekler de azalmıştır. Cinsiyet ve karantina öncesi süreçte ekonomik şiddete uğrama arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (P>.05). Bu farklılık erkeklerin kadınlara oranla aile içi ekonomik şiddete daha fazla maruz kaldığını göstermektedir. Karantina öncesi ve karantina sürecinde ekonomik şiddete uğrama durumunu medeni durum açısından incelediğimizde, bekârların %7,6'sı, evlilerin ise %10,4'ü karantina öncesinde aile içi psikolojik şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Karantina sürecinde aile içi şiddet oranı bekârlarda %10,9'a yükselirken, evlilerde %9,4'e düşmüştür. Medeni durum, karantina öncesi ve karantina sürecinde ekonomik şiddete maruz kalma arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (p>.05). (Tablo 8) Ayrıca katılımcılara aile içi ekonomik şiddete kim tarafından maruz kaldıkları sorulmuş, %4,2 anne-baba, %4,2 eş, 0,9 kardeş, 0,9 çocukları tarafından uygulandığı görülmüştür. Cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmese de sayısal olarak incelendiğinde kadınların daha çok anne babalarından (%50) erkeklerin ise eşleri (%50) tarafından ekonomik şiddete maruz kalmaktadırlar. Medeni durum ile aile içi ekonomik şiddeti kimin uyguladığı arasında anlamlı

bir farklılık tespit edilmiştir. Evliler (%61,5) eşleri, bekârlar (%66,7) anne babaları tarafından ekonomik şiddete uğramaktadırlar. ($p < .05$)

2.6. Aile İçi Şiddete Karşı Yardım Alma Tutumları

Katılımcılara “Aile içinde uğramış olduğunuz şiddete yönelik yardım aldınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Soruyu, katılımcıların %63,7’si (137 kişi) cevaplamış, %6,6’sı yardım aldığını, %93,4’ü yardım almadığını belirtmişlerdir. Yardım aldığını ifade eden katılımcıların %45,5’i arkadaşlarından, %27,3’ü psikologdan, %18,2’si aile büyüklerinden %9,1’i ise polisten yardım aldığını belirtmiştir. Yardım almayan kişilere yardım almama nedenleri sorulduğunda %68,2’si gerek duymadığını, %19,7’si şiddetin çözümsüz bir sorun olduğunu, %9,1’i dışarı çıkamadığını, %3’ü ise eşinin/ebeveyninin baskısından dolayı cevaplarını vermişlerdir. Katılımcılar, şikâyet ve başvuru mekanizmalarının kolay erişimi sağlayacak şekilde dijital ortama göre düzenlenmesi gerektiği fikrine %64 oranında katıldıklarını, %8,4 kararsız kaldıklarını, %17,7 ise katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 9: Covid-19 Olumsuzluk Ölçeğine Katılım Oranları

	Kesinlikle Katılıyorum		Kararsızım	Kesinlikle Katılmıyorum						
	f	%		f	%					
Salgın ile birlikte aile ilişkilerim olumsuz etkilendi	23	10,7	33	15,3	34	15,8	80	37,2	45	20,9
Aile üyelerim tarafından kısıtlandığımı hissettim.	25	11,6	33	15,3	19	8,8	80	37,2	58	27,0
Fiziksel şiddete maruz kalma oranım arttı	9	4,2	20	9,3	7	3,3	91	42,3	88	40,9
Psikolojik/duygusal şiddete maruz kalma oranım arttı	22	10,2	33	15,3	23	10,7	77	35,8	60	27,9
Ailem tarafından eve gelir getirmem konusunda zorlandım	14	6,5	23	10,7	11	5,1	87	40,5	80	37,2
Ev içi iş yüküm arttı.	53	24,7	53	24,7	34	15,8	45	20,9	30	14,0
Aile bireylerimden herhangi biri işsiz kaldı	29	13,5	39	18,1	7	3,3	90	41,9	50	23,3

Tablo 9’da görüldüğü üzere katılımcılara Covid-19 salgınının aile içi etkisine dair 7 ifade sunulmuştur. Katılımcıların %58,1’i “Salgın ile birlikte aile ilişkilerim olumsuz etkilendi” ifadesine katılmazken, %26’sının katıldığı görülmektedir. “Aile üyelerim tarafından kısıtlandığımı hissettim.” ifadesine %64,2’sinin, “Fiziksel şiddete maruz kalma oranım arttı” ifadesine %83,1 gibi büyük bir oranın katılmadığı görülmüştür. Diğer ifadelere bakıldığında katılımcıların %63,7’si psikolojik/duygusal şiddete maruz kalma oranının artmadığını, %77,7’si ailesi tarafından eve gelir getirmesi konusunda zorlanmadığını, %65,2’si ise aile bireylerinden herhangi birinin işsiz kalmadığını belirtmiştir. Tablo incelendiğinde dikkat çekici sonuçlardan biri katılımcıların ev içi iş yüklerinin artması (%49,4) konusunda olmuştur.

Tablo 10: Covid-19 Salgınının Etkisi Üzerine Regresyon Analizi

Değişkenler	β	SE	t	P
Yaş	-,175	,114	-1,539	,128
Eğitim Durumu	,955	,766	1,246	,217
Aylık gelir	,000	,000	-2,522	,014*
Ailede yaşayan kişi	-,089	1,438	-,062	,951
Çocuk sayısı	,094	1,708	,055	,956
Dindarlık düzeyi	,663	,551	1,202	,233
Covid-19 süreci mutluluk düzeyi	1,026	,354	2,897	,005*
R ²			,25	
N			215	

Covid-19 salgını aile içi etki ölçeğini etkileyen faktörlerin neler olduğuna dair çoklu regresyon analizi yapılmış, sonuçlar tablo 10'da gösterilmiştir. Öncüllere katılım, kesinlikle katılıyorum(1) katılıyorum (2) kararsızım(3) katılmıyorum (4) kesinlikle katılmıyorum(4) şeklinde düzenlenmiştir. R² değeri .25'tir. Bu sonuç Covid-19 salgınının etkisi üzerine %25 oranındaki varyansın tabloda belirtilen bağımsız değişkenler tarafından açıklandığını göstermektedir. Ancak tüm bağımsız değişkenler ele alındığında Covid-19 etkisini açıklamada yalnızca aylık gelir ve mutluluk düzeyinin anlamlı etkide bulunduğu görülmektedir (P<.05). Buna göre bireylerin Covid-19 salgınının etkisinin öncüllere katılımını etkileyen faktörler; aylık gelir ve Covid-19 sürecindeki mutluluk seviyeleri olmuştur. Mutluluk düzeyi ve gelir seviyesi yüksek olan kişilerin Covid-19 salgınının olumsuz etkilediğini düşünmedikleri görülmektedir.

Tablo 11: Covid-19 Aile içi Duygu/Davranış Ölçeğine Katılım Oranları

	Sıklıkla	Bazen	Hiç
	f	f	f
	%	%	%
Benimle sürekli bağırlarak iletişim kurulur	17	74	124
Fikirlerim ve duygularım önemsenmez	7,9	34,4	57,7
Ailem tarafından yetersiz hissettirilirim.	19	74	122
Bana kontrol edici davranırlar.	8,8	34,4	56,7
İsteklerini yapmaya zorlanırım.	19	48	148
Aile yaşantımda huzursuzum.	8,8	22,3	68,8
Ailem tarafından bana güzel sözler söylenmez	40	85	90
	18,6	39,5	41,9
	26	73	116
	12,1	34,0	54,0
	22	65	128
	10,2	30,2	59,5
	113	92	10
	52,6	42,8	4,7

Tablo 11'de görüldüğü üzere katılımcılara Covid-19 salgınının aile içi duygu/davranış ölçeğine dair 7 ifade sunulmuştur. Buna göre katılımcıların % 57,7'sinin kendileriyle aile içinde bağırlarak iletişim kurulmadığı, %43,3'ünün sıklıkla/bazen fikir ve duygularının önemsenmediği, %31,1'inin aileleri tarafından yetersiz hissettirildikleri görülmüştür. Diğer yandan katılımcıların %58,1'inin ailelerinin sıklıkla/bazen kontrol edici davrandıklarını, %46,1'inin isteklerini yapmaya zorlandıklarını, %40,4'ünün aile yaşantılarında huzursuz olduklarını %95,3'ünün aileleri tarafından kendilerine güzel sözler söylenmediğini ifade etmişlerdir.

Tablo 12: Covid-19 Aile İçi Duygu/Davranış leğinin Regresyon Analizi

Değişkenler	β	SE	T	P
Yaş	-,014	,032	-,429	,669
Eğitim Durumu				
Aylık gelir	-,005	,000	-3,124	,003*
Ailede yaşayan kişi	,193	,399	,483	,630
ocuk sayısı	-,060	,474	-,126	,900
Dindarlık düzeyi	-,152	,153	-,994	,324
Covid-19 süreci mutluluk düzeyi	,526	,098	5,349	,000*
R²			,38	
N			215	

Bir diğer ölçek ise Covid-19 salgını aile içi duygu/davranış ölçeğidir. leği etkileyen faktörlerin neler olduğuna dair çoklu regresyon analizi yapılmış, sonuçlar tablo 12'de gösterilmiştir. ncllere katılım sıklıkla (1), bazen(2), hiç (3) şeklinde düzenlenmiştir. R^2 değeri ,38'dir. Bu sonuç Covid-19 salgınının etkisi üzerine %38 oranındaki varyansın tabloda belirtilen bağımsız değişkenler tarafından açıklandığını göstermektedir. Tüm bağımsız değişkenler ele alındığında Covid-19 etkisini açıklamada yalnızca aylık gelir ve mutluluk düzeyinin anlamlı etkide bulunduğu görülmektedir ($P<.05$). Buna göre bireylerin Covid-19 salgınının duygu /davranış etkisinin öncüllere katılımını etkileyen faktörler; aylık gelir ve Covid-19 sürecindeki mutluluk seviyeleri olmuştur. Aylık gelir seviyesi ve Covid-19 sürecindeki mutluluk düzeyi arttıkça Covid-19 aile içi duygu/davranış leğinden alınan puan anlamlı düzeyde artış göstermektedir. Mutluluk düzeyi ve gelir seviyesi yüksek olan kişilerin Covid-19 aile içi duygu/davranış puanının olumlu şekilde yükseldiği görülmektedir.

3. TARTIşMA VE SONUÇ

Covid-19 salgınının aile içi şiddete etkisine dair yapılan araştırmalar incelendiğinde, salgının başlangıç tarihinin bir yıldan az zamanın geçmiş olması nedeniyle ilgili kaynakların uluslar arası literatürde ülkemize göre daha fazla yayının olduğu, ülkemizde ise yeni yeni çalışmaların oluşturulduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada Covid-19 salgınının aile içi şiddete etkisi 18 yaş ve üzeri 215 katılımcının katkısıyla araştırılmıştır. Genel anlamda ifade etmek gerekirse Covid-19 salgınından aile içi ilişkilerde olumsuz etkilenenlerin olduğu gibi olumlu etkilenenlerinde olduğu açıktır. Araştırma dhilinde Covid-19 salgınının aile içi şiddete etkisine yönelik oluşturulan iki leği etkileyen faktörlerin, gelir ve mutluluk düzeyi olduğu tespit edilmiştir. Gmşgl ve Aydoğan (2020) alışmasında salgınlarda kişilerin moral ve mutluluk seviyelerinin yüksek tutulmasının aile içi ilişkileri ve psikolojik sağlığı desteklediği vurgulanmıştır. Araştırma sonuçlarımız bu görüşü destekler niteliktedir. Gelir düzeyi ve mutluluk düzeyi düşük kişilerin Covid-19 salgınının olumsuz etkilerinden daha fazla etkilendikleri görülmüştür.

Araştırmada oluşturulan hipotezlerin sonuçlarına bakıldığında; "COVID-19 salgını, COVID-19 ncesi döneme göre aile içi mutluluk algısı ortalamasını azaltmaktadır" hipotezimiz desteklenmiştir. "Covid-19 salgınında fiziksel şiddete maruz kalma ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezimiz desteklenmemiştir. Yapılan ki-kare analizlerinde katılımcıların çoğunun fiziksel şiddete uğramadığı, cinsiyetler arası farklılık olmadığı saptanmıştır. "Covid-19 salgınında psikolojik şiddete maruz kalma ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır." Hipotezimiz desteklenmiştir. Kadınların erkeklere göre daha çok aile içi psikolojik/duygusal şiddete maruz kaldıkları görülmüştür. Tkel'in (2020) alışması verilerimizi desteklemektedir. Çalışmada aile içi öfke ve saldırganlık tutumlarının daha çok kadın ve çocuklara yönelik olduğu, dolayısıyla psikolojik şiddetten en çok etkilenen gruplar olduğu vurgulanmıştır. Diğer

bir hipotezimiz "Covid-19 salgınında ekonomik şiddete maruz kalma ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır."Yapılan analizler sonucu hipotezimiz desteklenmemiştir. Ancak Covid-19 öncesi aile içinde erkeklerin kadınlara göre daha fazla ekonomik şiddete maruz kaldıkları, karantina sürecinde ise erkeklerin kadınlara oranla daha fazla ekonomik şiddete maruz kalmalarına nazaran kadın ve erkek arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. "Covid-19 salgınında fiziksel şiddete maruz kalma ile medeni durum arasında anlamlı bir farklılık vardır." Hipotezimiz desteklenmemiştir. "Covid-19 salgınında psikolojik şiddete maruz kalma ile medeni durum arasında anlamlı bir farklılık vardır." Hipotezimiz desteklenmiştir. Bekârların evlilere göre daha fazla psikolojik şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir. "Covid-19 salgınında ekonomik şiddete maruz kalma ile medeni durum arasında anlamlı bir farklılık vardır." Hipotezimiz ise desteklenmemiştir. Bekârlar ve evliler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Araştırma bulgularına göre katılımcıların çoğunun aile içi tartışma yaşadıkları ancak aile içi şiddetin az yaşandığı tespit edilmiştir. Tartışma yaşanan konuların ise tahammülsüzlük (Dilber, 2020), ev içi rol paylaşımları ve aile üyelerinin baskın tavrı olduğu görülmüştür. Aile içi şiddete en çok anne babaları ve eşleri tarafından maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Sosyo Politik Saha Araştırması Merkezi araştırması bulgularımızı destekler niteliktedir. Raporda, katılımcıların %69,4'ü ev içi tartışma yaşadıklarını; yaş, eğitim durumu ve mutluluk düzeylerinin artmasının aile içi tartışmaları azalttığı bulgularına ulaşmışlardır. Aile içi şiddet uygulayanların ise en çok %32'si eş, %15,4'ü baba olduğu görülmüştür.

Bozkurt (2020) çalışma verilerine göre kadınların ev içi iş yükünün olağanüstü şekilde arttığı belirtilmiştir. Araştırmamızda katılımcıların yarısının ev içi iş yükünün arttığı ve cinsiyetler arası anlamlı bir olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalar aile içi şiddete kadınların daha fazla uğradığını, bu durumun nedenleri arasında ise evde kalma süreleri, ekonomik problemler, iletişimin azalması ve yardım hatlarına ulaşımın kısıtlanması olduğu gösterilmektedir (Ergönen, Biçen, & Ersoy, 2020). Bizim araştırmamızda elde ettiğimiz sonuçlar ise büyük bir çoğunluğunun fiziksel şiddete maruz kalmadığı ancak erkeklerin karantina sürecinde fiziksel şiddete maruz kalma oranının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer yandan aile içi psikolojik şiddete kadınların ve bekârların, aile içi ekonomik şiddete ise erkeklerin daha fazla maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarından bir diğeri de katılımcıların %31,6'sının aile üyelerinden birinin işsiz kalması olmuştur. Yapılan çalışmalarda karantina sürecinde işi olmayan veya gelir seviyesi düşük olan kişilerin huzursuz olduklarını diğer yandan iş kaygısı ve işsizliğin aile bağları açısından önemli bir gösterge olduğu ve aile içi sorunları artırdığı ifade edilmektedir (Yıldız & Erdem,2020; Bozkurt; 2020)

Araştırmanın bir diğer bulgusu ise bekârların evlilere göre karantina sürecinin kadına ve çocuğa şiddeti artırdığını düşünmeleri olmuştur. Aile içi şiddete maruz kaldığını belirten katılımcıların çoğunun yardım almadıkları tespit edilmiştir. Yardım alanlar çoğunlukla arkadaş ve psikologlarından yardım alırken, yardım almayanlar ise yardımı gereksiz gördüklerini ve şiddetin çözümsüz bir sorun olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalar bu sonuçları destekler niteliktedir. (Mor Çatı, 2020; Usher K, 2020; Ünal & Gülseren, 2020)

KAYNAKÇA

- Amanda, T. (2020). A New Covid-19 Crisis: Domestic Abuse Rises Worldwide. *New York Times*.
- Apalı, Y. (2016). Toplumsal Değişme Bağlamında Bilginin Değişimi ve Dönüşümü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 395-406.
- Aslantürk, Z., & Amman, M. T. (2013). *Sosyoloji*. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Ayan, S. (2007). Aile İçinde Şiddete Uğrayan Çocukların Saldırganlık Eğilimleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 8(0).

- Aydın, A. (2014). Ailenin Korunmasını Sağlayan Dayanışma Örüntüleri ile Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Arasındaki İlişki:Çankaya Belediyesi Kadın Sığınma Evinde Kalan Kadınlar Örneği. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bağış, H., & Demir, H. (2021, Ocak 7). *Koronavirüs günlerinde asayiş suçları azaldı aile içi şiddet arttı*. Anadolu Ajansı: <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/koronavirus-gunlerinde-asayis-suclari-azaldi-aile-ici-siddet-artti/1793263>. adresinden alınmıştır
- Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu. (1995). *Aile İçi Şiddetin Sebep ve Sonuçları*. Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Bayer, A. (2018). Ailede Yaşanan Anlaşmazlıklar ve Çözüm Önerileri. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*.
- Beck, U. (2015). Risk Toplumu. M. Slattery içinde, *Sosyolojide Temel Fikirler* (s. 454-460). İstanbul: Sentez Yayınları .
- Bozkurt, V. (2020). Pandemi döneminde çalışma: ekonomik kaygılar, dijitalleşme ve verimlilik. V. B. D. Demirbas içinde, *COVID-19 pandemisinin ekonomik, toplumsal ve siyasal etkileri* (s. 115-136). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Bozkurt, V. (2020, Ocak 12). *Salgının Belirsizliği Huzursuzluğu Artırdı*. <https://www.hurriyet.com.tr/amp/yazarlar/sibel-bagci-uzun/salginin-belirsizligi-huzursuzlugu-artirdi-41501744> adresinden alınmıştır
- Dilber, F. (2020). Koronavirüs (COVID-19) Salgını ve Aile İletişimi . *Social Mentality And Researcher Thinkers Journal*.
- Dünya Sağlık Örgütü. (2020, Aralık 31). *COVID-19 ve kadına yönelik şiddet sağlık sektörü / sistem ne yapabilir*. <https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1274324/retrieve> adresinden alınmıştır
- EGM Aktas : 917 bin kişi KADES uygulamasını indirdi. (2021, Ocak 7). Türkiye Haber Ajansı: <https://www.turkiyehaberajansi.com/egm-aktas-917-bin-kisi-kades-uygulamasini-indirdi/119363/> adresinden alınmıştır
- Ergönen, A. T., Biçen, E., & Ersoy, G. (2020). COVID-19 Salgınında Ev İçi Şiddet. *Adli Tıp Bülteni*, 25-48.
- Giddens, A. (2015). Küreselleşme . M. Slattery içinde, *Sosyolojide Temel Fikirler* (s. 418-425). İstanbul : Sentez Yayınları .
- Gümüştül, O., & Aydoğan, R. (2020). Yeni Tıp Koronavirüs-Covid 19 Kaynaklı Evde Geçirilen Boş Zamanların Evde Geçirilen Boş Zamanların Evlçi Rekreatif Oyunlar ile Değerlendirilmesi. *Spor Eğitim Dergisi*.
- Güngören, f. (2020). Covid19'un Toplumsal Kurumlara Etkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Holmes EA, O. R. (2020). multidisciplinary research priorities for the COVID-19 pandemic a call for action for mental health. *The Lancet Psychiatry*.
- İlkkaracan, P., Gülçür, L., & Arın, C. (1996). *Sıcak Yuva Masalı: Aile İçi Şiddet ve Cinsel Taciz*. İstanbul: Metis Yayınları.
- KADES uygulamasında 1 milyon hedefi aşıldı. (2021, Ocak 7). Trt Haber: <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/kades-uygulamasinda-1-milyon-hedefi-asildi-539753.html> adresinden alınmıştır
- Kaptanoğlu, C. (2013). Aile ve Şiddet. G. Aksaray içinde, *Aile Psikolojisi ve Eğitimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kızılırmak, B., & Memiş, E. (2020). Covid-19 Krizi ve Ev içi Emeğe Etkileri. *KEFA (Kadın Emeği Çalışan Feminist Araştırmacılar)*.
- Kocacık, F. (2001). Şiddet Olgusu Üzerine. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(1).
- Koçak, Z., & Harmancı, H. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Ailede Ruh Sağlığı. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*.
- Kuruluşlararası Daimi Komite (IASC) Acil Durumlarda Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Referans Grubu. (2020). *Covid-19 Salgınının Ruh Sağlığı ve Psikososyal Etkenler Açısından Ele Alınması*.
- Mor Çatı. (2020, Ocak 20). *Koronavirüs Salgını Süresince Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İzleme Raporu*. Mor Çatı: <https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/koronavirus-salgini-ve-kadina-yonelik-siddet-mor-cati-eylul-ekim-2020-raporu/> adresinden alınmıştır
- Poyrazlı, S., & Can, A. (2020). Çevrim içi Psikolojik Danışma: Etik Kuralları, COVID-19 Süreci. *Okul Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*.
- Toprak Ergönen, A., Biçen, E., & Ersoy, G. (2020). Covid 19 Salgınında Ev İçi Şiddet. *Adli Tıp Bülteni*, 25(Özel Sayı).

- Tükel, R. (2020). Covid 19 Pandemi Sürecinde Ruh Sağlığı Pandemi 6.Ay Değerlendirme Raporu. *Türk Tabipleri Birliği*.
- Uçar, M. A. (2003). *Aile İçi Şiddet ve Aile Koruma Yasası*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Usher K, B. N. (2020). Family violence and Covid19: Increased vulnerability and reduced options for support. *Int J Ment Health Nurs*.
- Ünal, B., & Gülseren, L. (2020). COVID-19 pandemisinin görünmeyen yüzü: Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 23.
- van Gelder, N. P.-P. (2020). COVID-19: Reducing the risk of infection might increase the risk of intimate partner violence. *EClinicalMedicine*.
- Wu P, L. X. (2008). Alcohol abuse/dependence symptoms among hospital employees exposed to a SARS outbreak. *Alcohol & Alcoholism*.
- Yasin, Y. (2020). *Kırılgan Gruplar ve Covid-19:Kadınlar*. Türk Tabipleri Birliği.
- Yıldırım, S. (2020). Salgınların Sosyal-Psikolojik Görünümü: Covid-19 (Koronavirüs) Pandemi Örneği. *Turkish Studies*, 15(4).
- Yıldız, N. G., & Erdem, F. (2020). COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE İLİŞKİLERİNDE SORUN YAŞAYAN ÇİFTLERE YÖNELİK DUYGU ODAKLI AİLE DANIŞMANLIĞI. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Zeybekoğlu, Ö. (2016). Sosyal Problem Boyutuyla Aile . N. Adak içinde, *Sosyal Problemler Sosyolojisi-Dünyadan ve Türkiye'den Örnekler* (s. 35-67). Ankara: Siyasal Kitabevi .